

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทดลองสอนโน้ตสากลเบื้องต้น โดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน แก่ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโน้ตสากลเบื้องต้น จากแผนการสอนปกติกับแผนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน

สมมติฐานการวิจัย

ผลการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ครูสอนโดยใช้แผนการสอนปกติ กับ แผนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน มีความแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสระภู อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 58 คน ใช้วิธีจัดกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม แบบจับคู่คะแนน (Match by pair) จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประจำภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2527 จากนั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ โน้ตสากลเบื้องต้น เรื่อง รัศมีเสียง

โน้ตสากล อัคราตัวโน้ตสากล ทักษะการฟังและการร้องเพลงในจังหวะ 4/4 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาดนตรีนาฏศิลป์ ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน และแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้โน้ตสากลเบื้องต้น สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบคูชานาน ข้อสอบทั้งสองชุด ในแต่ละชุดมีข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบเติมคำหรือสัญลักษณ์อีก 10 ข้อ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น .81 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น .81 เช่นกัน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งสองชุดมีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ คือ มีค่าความยาก ระหว่าง .20 - .80 และมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปทุกข้อ

การดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลองกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาที่จะเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดที่ 1 จำนวน 20 ข้อ
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยตัวเองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
3. ในระหว่างทำการสอน ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้ว จึงทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดที่ 2 จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าต่อไปนี้

1. คะแนนเฉลี่ย
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังทำการทดลองแล้วปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่เรียนตามแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผลการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ครูสอนโดยใช้แผนการสอนปกติกับแผนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านอีสานมีความแตกต่างกัน

แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน กับค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนปกติ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีพัฒนาการในการเรียนโน้ตสากลเบื้องต้นเกิดขึ้นทั้งสองกลุ่ม หลังจากเปรียบเทียบ

คะแนนเฉลี่ยที่วัดโดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังทำการทดลอง แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นให้นักเรียนตามแผนการสอนที่กำหนดให้ ไม่ว่าจะ เป็นแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานหรือตามแผนการสอนปกติของกระทรวงศึกษาธิการก็สามารถที่จะทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการได้เช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนค่านผลสัมฤทธิ์หลังทำการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองแล้วปรากฏว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนปกติของกระทรวงศึกษาธิการ และเมื่อนำเอาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนมาเปรียบเทียบกันแล้วปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากผลการทดลองนี้พอจะกล่าวได้ว่า แผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานสามารถก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ทางค่านผลสัมฤทธิ์ได้คือว่า แผนการสอนปกติของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนผลการเรียนรู้ทางค่านพฤติกรรมนั้นให้ผลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ทั้งสองแผนการสอนใช้ความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ คาบเวลา หรือแม้แต่วิธีการจกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมือนกัน จึงก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ทางค่านพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน แต่สาเหตุที่มีผลการเรียนรู้ทางค่านผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันนั้นเป็นเพราะว่า เพลงที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนของแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานนั้น เป็นเพลงที่ง่ายจึงทำให้นักเรียนร้องได้ง่าย จกจำได้ง่าย ระวังเสียงมีความเหมาะสมกับระบับเสียงของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถนำเอาเพลงไปเชื่อมโยงกับโน้ตสากลเบื้องต้น ที่เป็นเนื้อหาในการเรียนได้ง่ายขึ้นและสามารถเข้าใจเนื้อหาได้มากกว่า

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการนำเอาเพลงพื้นบ้านอีสานมาปรับใช้ กล่าวคือ ในช่วงคาบแรกๆของการสอน เมื่อนำเพลงไปจกกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน ปรากฏว่านักเรียนเหนียมอายที่จะร้องเพลง ซึ่งเนื้อร้องเป็นภาษาอีสานอันเป็นภาษาที่นักเรียนใช้อยู่เป็นประจำ นักเรียนมีพฤติกรรม

คล้ายๆกันคือ ยิ้ม หัวเราะ เอามือปิดปาก หันหน้าไปมองกันแล้วหัวเราะให้แกกัน และกัน เมื่อให้ร้องเพลงโคล้กหนึ่งวรรคก็ยิ่งหัวเราะมากขึ้น แต่พอเวลาผ่านไปสักครู่หนึ่ง นักเรียนสามารถร้องเพลงโคล้กวเร็วมาก ร้องโคล้กตองและเสียงไม่เพี้ยน และเมื่อให้ร้องชื่อตัวโน้ตแทนเนื้อร้องก็สามารถร้องโคล้กอย่างรวดเร็วและเสียงไม่เพี้ยนเช่นกัน ผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วว่า เคยใครร้องเพลงนี้มาก่อนหรือไม่ ส่วนมากนักเรียนตอบว่าไม่เคย แต่เคยได้ยินเพลงลักษณะเดียวกันนี้ ผู้วิจัยจึงสอบถามต่อไปว่า ทำไมจึงหัวเราะหรืออายเมื่อให้ร้องเพลง นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่า "อยากหัว" (หมายความว่า ชำ หรือ คลก) เมื่อถามต่อไปถึงเหตุผลที่ "อยากหัว" นักเรียนตอบว่า "ก็เพราะอยากหัว"

(หมายความว่า สาเหตุที่ขำนั้นก็เพราะมันชำหรือคลก) คอประเด็นี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เพลงพื้นบ้านอีสานสามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็กโคล้กอย่างรวดเร็ว แต่นักเรียนมีความรู้สึกต่อเพลงพื้นบ้านอีสานว่าเป็นสิ่งที่เขาคูเคยและง่าย ไม่น่าจะนำมาเป็นบทเรียนโคล้กและเมื่อโคล้กทำการสอนไปถึงแผนการสอนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดและการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ ก็ยิ่งปรากฏชัดว่า หากนำเอาจังหวะง่ายๆพื้นที่นักเรียนรู้จัก เช่น จังหวะเซ็ง นักเรียนจะเรียนรู้เรื่องจังหวะโคล้กวเร็วมาก รวมทั้งสามารถคิดหาทางประกอบเพลงโคล้กอย่างรวดเร็วและแม่นยำ รวมทั้งเชื่อมโยงจังหวัดกับอัตราตัวโน้ตสากลโคล้กอย่างคล่องตัว ซึ่งจากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้เคยเป็นวิทยากรให้การอบรมแก่ครู ในการอบรมครูเพื่อสอนโน้ตคนตรีสากลหลายครั้งพบว่า ครูหลายคน เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโน้ตคนตรีสากลไม่มากนัก เมื่อเทียบกับนักเรียนที่เรียนตามแผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานดังกล่าว

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนเรียกร้องที่จะให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำเอาเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมกันอยู่ทั่วไป มาร้อง และนำมาสอนในชั้นเรียน ซึ่งเพลงบางเพลงที่กล่าวถึงนี้เป็นเพลงที่ยาก มีเนื้อร้องที่ยาวมาก แต่นักเรียนสามารถร้องเพลงเหล่านี้โคล้กอย่างถูกต้องจนจบเพลง เพลงประเภทนี้โคล้กเพลงลูกทุ่งของนักร้องที่มีชื่อเสียงอยู่ในขณะนี้ และเพลงอีกประเภทหนึ่งที่นักเรียนชอบกันมาก และอยากให้ครูนำมาสอนในห้องเรียน คือเพลงของคณะคนตรีที่มีชื่อว่า "คาราบาว" ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า เพลงอีกประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคนตรี คือเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมกัน

อย่างแพร่หลายตามยุคสมัย

จากผลการทดลองที่ปรากฏและข้อสังเกตบางประการนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาโน้ตดนตรีสากลในระดับประถมศึกษาชั้นสามารถจัดให้นักเรียนได้โดยใช้เวลาเพียงพบบาน ของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ได้เป็นอย่างดี เพราะจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สิ่งที่จะปรากฏขึ้นอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนกับครูจะมีความเป็นกันเองมากขึ้น เมื่อได้จัดการเรียนการสอนโดยนำเอาสิ่งที่ใกล้ตัวเขา สิ่งที่เขาได้อยู่แล้ว มาจัดกิจกรรม นักเรียนจะรู้สึกเหมือนกับว่า ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่กำลังทำอะไรสักอย่างหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา และเห็นว่าครูเป็นพวกเดียวกับเขา ใช้ภาษาเดียวกับเขา ขอมริบวัฒนธรรมของเขา บทเรียนที่เขาได้เรียนเป็นสิ่งซึ่งปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตของเขา ไม่ได้เป็นสิ่งที่ยากหรือห่างไกลจากตัวเขา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เขาทั้งหลายไม่ค่อยจะมีโอกาสพบมากนัก เพราะบทเรียนตามแผนการสอนปกติส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ใหม่ ไกลตัว เช่น แผนการสอนโน้ตสากลเบื้องต้นนั้น นักเรียนจะได้เรียนเพลงใหม่ๆในภาษาซึ่งไม่ใช่ภาษาที่เขาใช้ในวิถีประจำวัน เขาคงเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ เนื้อร้องทำนองที่แปลกใหม่ ทั้งๆที่ส่วนที่ควรให้การให้การเรียนรู้ อันเป็นหลักนั้นคือ เนื้อหาเกี่ยวกับโน้ตสากลเบื้องต้น ซึ่งยังเป็นของใหม่สำหรับนักเรียนอย่างมากอยู่แล้ว เมื่อจัดการเรียนการสอนขึ้นนักเรียนต้องเรียนรู้แทบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นภาษา เนื้อร้อง ทำนองเพลงและจังหวะ และยังจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับโน้ตสากลเบื้องต้นอีก ซึ่งจะเป็นงานที่หนักมากสำหรับการเรียนรู้ในครั้งหนึ่งๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการนำเพลงพื้นบ้านมาปรับใช้แล้ว สิ่งนี้นักเรียนมีอยู่เป็นทุนเดิมในการเรียนนั้นมีมากพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นภาษา เนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ ก็นั้นสิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียนเพิ่มเติมเป็นหลักก็คือเนื้อหาที่เกี่ยวกับโน้ตสากลเบื้องต้นเท่านั้น ท้ายเหตุนี้ผลการเรียนของนักเรียนจึงได้ปรากฏออกมาถึงผลของการทดลองในการวิจัยครั้งนี้

ข้อสังเกตประการสุดท้ายที่ผู้วิจัยพบในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนจะเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเรื่องธรรมดาๆ ทั้งๆที่เนื้อหาการเรียนเป็นเรื่องแปลกใหม่ที่ควรให้การให้นักเรียนได้เรียนรู้ แต่เมื่อนำเอาเพลงพื้นบ้านอีสานซึ่งนักเรียนคุ้นเคยอยู่แล้ว และเป็นเพลงธรรมดาสำหรับเขา

ใช้ภาษาพื้นบ้านของนักเรียนเอง นักเรียนกลับเห็นว่าเป็นการแปลกใหม่
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะไ้มีการทดลองในลักษณะนี้กับนักเรียนชั้นอื่นๆด้วย
2. ควรจะไ้มีการทดลองในลักษณะนี้โดยการปรับเพลงพื้นบ้านของภาค
อื่นๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนในภาคนั้นๆ
3. ควรนำเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมตามยุคสมัย และ เป็นที่ชื่นชอบของ
นักเรียน มาปรับใช้ในการเรียนการสอนในศตวรรษในระดั้มชั้นต่างๆ
4. ควรจะไ้มีการนำเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านส่วนอื่นๆ เช่น การละเล่น
พื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน คติชาวบ้าน ฯลฯ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนในกลุ่มประสบการณ์อื่นๆด้วย